

¶ Probemium in quartā parte Summe domini
Antonini archiepi florentini orbis p̄dicatoꝝ.

Benedictio nez dabit legislatoꝝ

ibūt de virtute
in virtute. vide
bif de deoz in
syon: ps. To-
ta vita hominis
sup terrā ē qd
bā iter. Un di-
cit ppha. Sur-

gite et videte: ite. qz nō habetis hic requies. Et
qz oīa motus ē ppter quietē: q̄ vult salu' esse.
optet ut in mēte sibi p̄stituat terminū ad quē
pueire intēdat. ad quē pueniēs req̄lescat. et me-
diū vie p quā incedat lumie illustrat'. qz qui
ambulat i tenebris nescit q̄ vadit Job. xij. ait
xpc. q̄ ē via veritas et vita. Lumē est grā diui-
na. Via ē virtus. Arta ē via q̄ ducit ad vitam
Math. viij. inq̄t dñs noster. qz virt' p̄sistit circa
difficilia. Termin' ē vita eterna. supna bēl'm
dicta pacis visio: vbi sedebit p̄lus in pulcritu-
dine pacis in requie opulēta. ut t̄stet ysaias.
Ecōtra via lata. q̄ videt homi recta. luce grē
carēti. et nouissima ei' ducit ad morē sempitē-
nā: ifernalis babilonis ē p̄cor. via. q̄ pueniē-
tes fuit dijs alienis. i. demonijs. q̄ nō dāt eis
ollā requiē. ut dicit ysaias ppha. Aduersamini
igit vitia. oblite v̄tutes: et optatā naturaliter
requiem obsequimini. Et hoc est qd psalmista
ait. Benediction' ē t̄. Ubi tria nota.

¶ Principiū vñ moueamur. ibi. b̄ndictioez dabit.
Mediū p qd p̄ficiscamur. ibi. Ibiunt de v̄tute.
Terminū ad quē pducamur. ibi. videbif deus.

¶ Principiū vñ optet nos moueri in bñ ope-
rādo. ē lucia grā. Sine misericōdia em̄ dei seu grā
pueniēte. ut velimus: et subsequēte. ut volutuz
bonū opemur. nulla bona opa facē valemus.
ait aug'. i. meritoria. Et hic grām ppha vocat
benedictioez. Nil ita benedictiē. i. efficiē adesse i
vita p̄nti. sicut cū grā ei infūdē. Dicit em̄ dei
est facē. Un Eccl. i. Benedictio dñi sup caput. i.
mentē iusti. Pro hac em̄ dāt benedictio glorie
cū dicif. Venite b̄ndicti p̄ris mei percipite signū
et Math. xxv. Idāc aut benedictioez dabit. nō
retribuet seu reddet: qz nō ex opibz n̄ris. sed ḡ-
tias sua liberalitate largiē. alioqn iam nō est
grā. Dabit aut legislatoꝝ q̄ est xpc. Un' est em̄
legislatoꝝ et iudex (ait Jacobo ap̄lus in canoni-
ca sua) q̄ legē moysaycā dedit. i. qua sūt p̄cepta
oīm v̄tutū: et euāgelica i qua sūt et p̄silia. ad p̄-
fectōz ducētia ipas v̄tutes. De qua gracia ha-
bes diffuse infra in ista quarta pte. **¶** Mediū
p qd p̄ficiscamur est v̄tus. ibūt de v̄tute i vir-
tutem. Unde in puer. Iustoz semita quasi lux

Probemium

splendēs p̄ficit et crescit usqz ad p̄fectū dñi. Se-
mita q̄ est via arca. ē virt' p quā incedūt iusti.
Ista assimilatur luci. q̄ paulatim i die crescit us-
qz in meridiē. sic ait Criso. Nemo repēte fit sū-
mus. sed a minimis quisqz inchoat. ut ad maio-
ra pueniat. Et hoc ē qd dicif. Ibiunt de v̄tute in
virtutē. imitātes ap̄lm dicentē. Que retro sūt
oblit'. in anteriora me exēbēs. ad brauū se q̄r
supne vocatōis. In cui' figura quā vidit Eze-
chiel in spū sc̄os significātia ut exponit greg.
Cū ābularēt nō reuertebant. i. ad defectos di-
missos. nec firma manebāt. i. ociosa. s. vñq̄d
qz an facie suā gradiebat Ezechiel. i. ca. Et no-
tandū q̄ duplex ē v̄tus. i. acq̄sita et infusa. Vir-
tus acq̄sita ē. que sc̄dm p̄lm sc̄o ethicōz bo-
nū facit habentē. et op' ei' bonū reddit. Et hoc
causat ex actibz hūanis frequētatis. qz ex fre-
quēti actu t̄pantie fit hō t̄patus. et sic de alijs.
Sed hui' nō sufficit ad salutē. Unde nō vere
nec bonū p̄stituit nec op' bonū. i. meritoriu. et
si i genere bonū. Virt' infusa diffinit a m̄gro
senē. in sc̄o p' Augu. Qz ē bona q̄litas mentis
i. quidā habit' bon' in mēte. qua recte viuif.
quā de' i nobis sine nobis opat. sine nob̄ itel-
ligo nō p̄ncipaliē opantibz. s. in nob̄ p̄sentie-
tibz et coop̄antibz. Et ista eō nō causat ab actu
hūano: s. ex infusioe diuina. Et ex ea causat
act' meritoriu' et multiplicat frequē. act' at au-
get habitū. Ex v̄tutibz igit acq̄sitis. ibūt electi
dei in v̄tute infusam. qz ille disponūt ad illas.

¶ Sc̄o sciēdū qz i v̄tute q̄libz p̄siderat et habi-
t' et act' ei'. q̄ sūt distincta realit'. Nā habit' sp̄
manet nisi ut p mortale excludat. Act' at ei'
transit. et meritū in aīa remanet. Non aut ha-
bitū sed actibz meremur si boni sūt. et temere
mur si mali. Frequēter ipa ut q̄ p̄prie importat
habitū denotat actū suū. ut act' ei' dicat virt'
ut verbi grā. In simbolo athanasij dñi. Est ḡ si-
des recta. ut credamus et p̄fitemur. qz dñs n̄
illa xpc dei fili' de' et hō ē. Crede p̄prie nō est si-
des s. act' interior. et p̄fiteri act' exterior. vñte
sumif fides p actu suo. Et sic sumif h. Ibiunt de
v̄tute i v̄tute. i. exercebūt i actibz v̄tutis. Enl-
eūdo de actu vni' v̄tutis ad actū alteri'. Non
ei' decet sp̄ se exerceri i actu vni' v̄tutis s. mō
in actu fidei. assentiēdo his q̄ ecclia p̄dicat. qñ
talīa mēti occurrāt. iuxta illd. Crede illi et nō
euacuabif merces v̄ra. Accedēte em̄ ad deum
optet credē ait ap̄lus. Iste ē p̄m' passus in p̄-
cessu v̄tutum. aliqn in actu sp̄i: ps. Spera in
deo et fac bonitatē. expectando b̄fitudinē a deo
et auxiliū grē. si tamen ex pte tua facias boni-
tatē. als p̄sumeres nō sp̄ rares. De sp̄ aliqn et
sepe pcedendū ē ad actū caritatis. iuxta illud
Luc. x. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo
et ex tota anima tua. et ex omni mente tua. et
primū tuū sic t̄p̄m. De v̄tutibz theologicis.
ibūt exerceō se electi ad opa bonoz. q̄ etiā s̄
v̄tutes licet bona dicat n̄ v̄tutes: Aliqn i actu

diuini timoris **Ecc**s vlt. Time deū q mandata
 ei? obfua. Et de timore ad actū pietatis eoz. f. q
 ptinet ad cultū dñi vltz ad o'onez. votū. iura
 mētū q hmoi. Al' etiā mīfatōez ad primū. f. ad
 tñmo. iij. Exerce tēp'm ad pietatē. de pietate
 ibūt ad actū scie idere. ij. Scito q vide qz malū
 q amay ē tē deliq'sse deū tuū: ptinet. n. ad hoc
 donū nosse dfect? suos. q bñ puerfari inē hoies
 ut nō decipiat. De scia ibūt ad actū fortitudis
 ut nōsolū eqnūmī aduerfa sustineat. f. ardēt
 aggrediat anxia p deo **Tobie**. v. forti aio esto.
 De fortitudie ibūt ad actū p'silio. q circa aduer
 fa q occurrēt agēdo meliora assumēdo. Elī in p
 ueibz. fiat oīa cū p'silio. f. mētis. q p'factū nō
 peniteb. De p'silio ad factū itellect? int' legēdo
 scpturas. nōsolū q i cortice (q l'ra occidit) pe
 netrādo q degustādo. ps. Et nūc fges itelligite
 erubimī q iudicatis frā. i. corp? ei dñando. iteo
 reges. De itellectu ad sapiāz dñā degustādo.
 ad coll. iij. Que surfū sē sapiē nō q sup frā. De
 donis trāfūt ad vtutes carbiales. ut ifeiores
 eis opatōes eay agēdo. Alī i vtute t'pantie. q
 ad abstinētiā q castitatē q alias e' ptes p'ma pe
 tri p'mo. Robrij estote q vigilate qz aduerfari?
 v' dyabol? qē. De vtute t'pantie ad actū ibūt
 fortitudis. paciēf ferēdo q'cuqz aduerfa p vtu
 te. iuxta illd **Ecc**i. ij. c. Omē qd tibi applicitū fu
 erit accipe. et i dolore sustine. q i hūilitate tua
 paciētiā habe. De fortitudine ad actū iusticie.
 fm illd. Iuste iudica p'rio tuo **Leui**. xix. Et de
 iusticia ad probētiā fm illd **Ma**c. x. Estote pru
 dētes sic spēs. De his oībo q p'tibo q actibo ea
 rū. p totū libz istū distictū i. xij. titul. ita q q
 libz v' q donū hē vnū titulū. Quītūdecim? ac
 ē de g'ia i mebio posit? nō tñ scdm istū ordinē
 positi sē f p aliū vt patebit certa ex cā. Sext?
 deci? titul? de vtute i generali. q ē i pncipio seu
 p'm titul? **Text** sciēdū. q qlibz v' hē g' b' p
 fecōis maioris q minoris. iuxta illd **Job**. Per si
 gulos g' b' p'nūciabo illū. f. deū: qz qntomagis
 q's ascēdit ad maiorē g' b' pfectōis vtutū. tāto
 magis d'z deū laudare. q ab eo recog'scē totū: et
 tātomagis gl'ificat de? et oñibz magnitudo ei?
 apud hoies q t'lia donauit hoībo. De his g' b' libo
 diffuse ēctat greg. de pe. bi. ij. dū scām ecclīaz.
Termin? ad quē pducamur ē ire d vtute i vtu
 tū: inte videbit de? deoz i syon. De? d' deoz
 f. dñs. i. angloz q scfoz q oīm dignitatū actor
 q q' i p'ij al'n dicūt. Syon inē p'raē speculatō
 qz scfi speculā ē. i. clare vidēt deū facie ad faciē
 Et visio ē tota merces: ait aug? Qd q saluator
 ipē oñdit cū ait. Hec ē vita et'na. vt cog'scāt. f.
 clare q pfecte. te solū vep deū. q quē misisti ilbm
 xpm. Vbi notat mīsteriū ēnitatis psonay. et
 vnitatis essentie. et hūanitatē xpi assūptē vt
 al's dictū est. qd totū ibi videbit. Visio aut illa
 tāte pulchritudis ē. tātoqz amore dignissima.
 vt qbuslibz q quatilibet p'dictis sine ea. aiām
 exultimet i felicitissimā plotin? p'ba vt refert au
 g? . x. de ciu. dei. xxij. Implebimur: inq't. ps in

bonis bon? tue. scdm ē tēplū tuū mirabile i eq
 tate. v' i iusticia fm aliā l'ram. Dom? dei i qua
 māsioēs mltē sūt varietate p'mioz. ē stat? gl'ie
 vbi videt de? q ibi f'plebimur bonis. **Hic** nulla
 boni plenitudo. f. talis q mētē qeret. Nam nec
 auar? i'plef pecunia. vt d' **Ecc**s. v. Nec satura
 tur ocul? visu. nec auris auditu **Ecc**s. j. q' dūcū
 qz pulchroz et sonoz v' sapiētū v'boz. Sed vt
 ait aug? i li. p'fessionū. fecisti nos dñe ad te. et
 inq'etū ē cor nrm donec req'scat i te. f. i patria
 ibi i'plebimur bonis. Nā itellect? i'plebiē p'gni
 tione sūme veritatis **Eccl**ia canit. Que nūc in
 spem gerim? plena veritate capiam? volūtas
 seu affect? i'plebiē dilectōe inēse bonitatis. vñ
 i cāticiis. **Vidistis** cā. f. aīaz ad p'riaz ascēdētē
 plenā caritate. **Trasibit** i'plebiē tēde p'p'tue
 securitatis **Ecc**i. xxij. In plenitudine scfoz de
 tentō mea. Detinet dñā sapiā q ibi loq't. qz de
 tinētes facit scfos plenitudie bonoz illoz. Eō
 cupiscibil' i'plebiē fruitōe p'p'tue iocūditatis.
 ps. **Abimpleb** me leticia v' iocūditate cū vul
 tu tuo. **Erit**. n. tūc de? oīa i oībo. f. b'is. vñ im
 pleti oīno. **Scdm** ē tēplū s'bit ps. in d'ca au
 ctōitate. **Tēplū** dei estis vos: ait apl's. q ipi sū
 cti dom? dei: scdm ē. i. mōm ab oī p'cto. sine ma
 cula. n. sē an thronū dei **Apoc**. xij. **Scdm** ē iō
 dedicatū. ibi ei vacabit laudibz dei d'c **Aug**st.
Scdm. i. firmū vt nūq' auerti possit a deo. nec
 aliq' infirmitas l' molestia corp'is. **Mirabile** i eq
 tate v' iusticia. **Iusticia** vt d'c p'ba ē oīs vt? q
 scdm hāc acceptōz d' **Ma**c. xv. **Iusti** i vitā eē
 nā: nē ei ad illā aliē puerēt sū iusticia. i. oīs v
 t' iueniret i eis. ita q nll'a deficiat. **Ipe**qz vtus
 t' ibi i eis pmanēt. f. ad aliū v'sū q' b'. **Aug**?
 s' p's. **Eccl**as illd mirabile iusticia sic ait. **Ista**
 sē bona illi dom? q tēpli: n d'ixit tēplū mirabi
 le i colūnis. mirabile i marmozibz. mirabile in
 tectis auratis: f. mirabile i iusticia. **Hōs** foris
 oculos vñ videas marmora et auz. **Int'** ē ocl's
 vñ videat pulchritudo iusticie. cur amator iu
 st' senex. **Quid** affert i corpe qd oculos dlectet?
Curua mēbra. rugatā fronte. caput canis al
 batū. i. becillitatē vñdqz q'ul' plenā. **Sz** forte
 oculos tuos n dlectat senect? decrepita. aures tu
 as dlectat. quibo vocibz q cātū: **An** forte son?
 v'boz ei? dlectat aures tuas. q ōba vix plēa e
 nūciat lapf tētibz: tñ si iust? ē si alienū n pecu
 p'scit si qd suū ē erogat paup'ibz. si bñ monz q
 rectū sapit. itegz credit. si pat? ē p fide verita
 tis. ipa p'fracta mēbra ipēdē. **Quid** i b? ama
 m? qd ocl's carnis i eo vitē bonū: nihil. **Que**
 bā ē q pulchritudo iusticie. quā vidē ocul? cordis
 quā amā? quā exardefcim? qd i mēbo erat qd
 amaret. nisi qz erat i illa seditate lamatoz mē
 broz itegz pulchritudo iusticie. **Ista** sē bōa dom?
 ei. **Hōs** te para faciat. b ille. **Si** q' ē? b amaf
 sapia appetit. gaudiū seu delectatō q'rif. et ibi
 videt de? deoz oīa ista plenissimē: g' illa d' nua.
 illud tēplū q'rendū. illd sup oīa amādū. ad illd
 totis viribz insudādū p vtutū viā psequendū.